

## ĐẶC ĐIỂM LŨ SÔNG CỬU LONG NĂM 1981

Trần Bình Liên - Cục Dự báo KTVT

**Đ**ặc điểm nổi bật của mùa lũ năm nay trên sông Cửu Long là :

- Lũ xuất hiện sớm, tại Tân châu sông Tiền lên sớm hơn năm 1979 10 ngày (năm 1979 là năm có lũ sớm nhất từ 1958 trở lại đây).

Đỉnh lũ năm nay tại Tân châu sông Tiền là 4,68 m, tại Châu đốc sông Hậu là 3,80 m, xuất hiện vào cuối tháng VIII, sớm hơn bình thường một tháng rưỡi.

- Vào các tháng VI, VII, VIII lượng nước ở cả ba vùng thượng, trung và hạ lưu đều vượt khung bình thường năm (TBNN) các tháng IX và I thì hụt so với TBNN; từ giữa tháng I trở với vùng trung lưu và từ đầu tháng XI đến cuối mùa đối với vùng hạ lưu, lượng nước cấp xỉ TBNN.

Đặc điểm lũ :

1. Lũ vùng trung lưu : (xem hình 1).

Từ đầu tháng VI do không khí lạnh tràn về dưới dạng những đợt mưa rào thấp nóng phía tây gây mưa lớn ở thượng nguồn, cùng với sự hoạt động mạnh của gió mùa tây nam gây mưa lớn trên toàn lưu vực sông Cửu Long nên mực nước tại Pắc xé lên nhanh từ 5,24 m (12/VI) lên đến đỉnh đầu tiên trong mùa lũ là 9,36m (25/VI), biên độ lũ lên là 4,12 m; cường độ chảy nước lên trung bình là 32 cm/ngày; cường độ sụt nước lên bình quân là 86 cm/ngày.

Đến đầu tháng VII, do ảnh hưởng của cơn bão số 2 (Kelly) gây mưa lớn ở vùng trung lưu sông Cửu Long nên mực nước tại Pắc xé lại lên từ 6,74 m (3 - VII) đến 10,52 m (12 - VII) sau đó xuống đến mức 9,0 m và luôn ở trên mức này cho đến đầu tháng VIII.

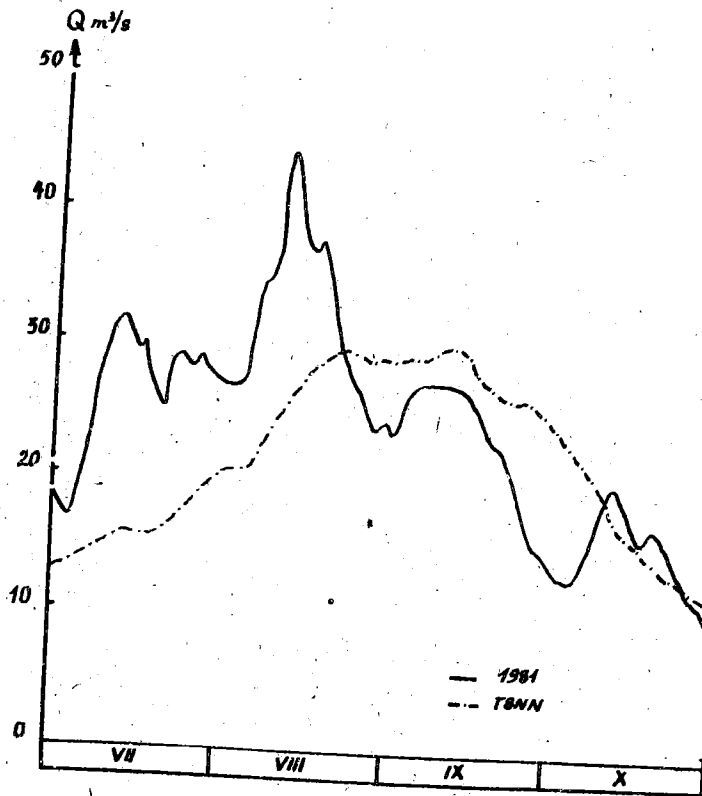
Từ đầu tháng VIII do ảnh hưởng của cơn bão số 4 (Roy) mưa lớn lại xảy ra ở vùng trung lưu cùng với sự hoạt động mạnh của gió mùa tây nam gây mưa lớn trên toàn lưu vực sông Cửu Long nên mực nước tại Pắc xé lại tiếp tục lên từ 9,36 m (3 - VIII) đến đỉnh là 12,99 m vào ngày 11/VIII - đây là mực nước cao nhất trong mùa lũ năm 1981 tại Pắc xé, sau đó xuống nhanh, đến cuối tháng VIII xuống mức 8,6m.

Đến đầu tháng IX mực nước tại Pắc xé lên mức 9,6 m, rồi xuống nhanh, đến đầu tháng X xuống mức 5,5 m, sau đó lên lại đến 7,6 m và cuối tháng X xuống mức 4,5 m.

So sánh đường quá trình lưu lượng mùa lũ 1981 với TBNN tại Pắc xé ta thấy : (Hình 1 xem trang sau).

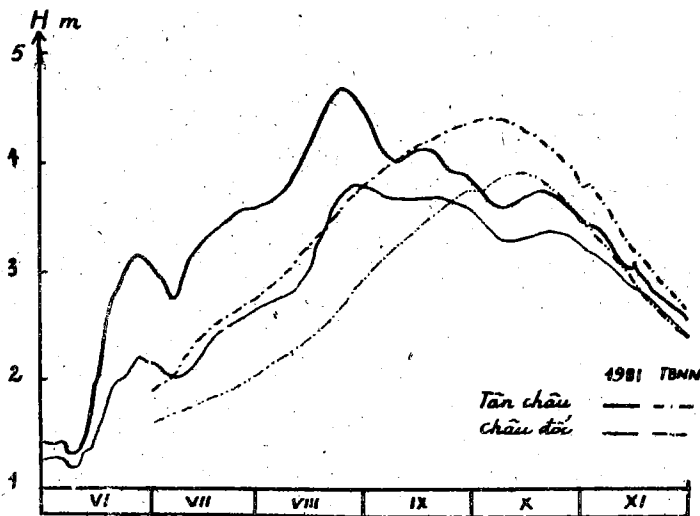
- Trong 4 tháng mùa lũ, lưu lượng lũ tại Pắc xé phân phối không đều, không theo qui luật nhiều năm.

- Trong 2 tháng VII và VIII lưu lượng lũ luôn lớn hơn TBNN và tổng lượng vượt 40% so với TBNN.



H.1. Đường quá trình lưu lượng trạm Bắc xã s. Cầu Long.

- Tháng IX và đầu tháng X lưu lượng xuống thấp hơn TBNN, tổng lượng so với TBNN hụt 20%.
- Từ giữa tháng X, lưu lượng xấp xỉ TBNN.
- 2. Lũ vùng hạ lưu (xem hình 2).



H.2. Đường quá trình mực nước Tân Châu - s. Tiên, Châu Đốc - s. Hậu.

Do ảnh hưởng lũ sớm ở vùng trung lưu nên lũ ở hạ lưu cũng lên sớm. Đợt lũ đầu mùa xuất hiện vào cuối tháng VI :

- Tại Tân châu sông Tiên mực nước lên nhanh từ 1,32 m (9/VI) đến đỉnh là 3,16 m (27/VI), thời gian lũ lên là 18 ngày, biên độ lũ là 1,84 m; cường suất nước lên trung bình là 10 cm/ngày, cường suất nước lên lớn nhất là 34 cm/ngày.

- Tại Châu đốc sông Hậu mực nước từ 1,14 m (9/VI) lên đến đỉnh là 2,20 m (29/VI).

- Đến đầu tháng VII mực nước sông Tiên tại Tân châu xuống mức 2,70 m; sông Hậu tại Châu đốc xuống mức 2,0 m.

Sau đó do ảnh hưởng đợt lũ ở thượng và trung lưu, mực nước hạ lưu sông Cửu long lên lại với cường suất nước lên trung bình tại Tân châu là 4 cm/ngày; tại Châu đốc là 3 - 4 cm/ngày và đạt đến đỉnh lũ lớn nhất trong năm tại Tân châu là 4,68 m (23/VIII), tại Châu đốc là 3,80 m (28/VIII).

Sau khi đến đỉnh mực nước tại Tân châu xuống nhanh, đến 10/IX xuống mức 4,0m, sau đó tiếp tục xuống chậm đến cuối tháng X và ở mức 3,5 m, đến giữa tháng XI xuống mức 3,0 m.

Tại Châu đốc mực nước xuống chậm, đến cuối tháng IX còn ở mức 3,6 m, sang đầu tháng X xuống nhanh, cuối tháng X mực nước ít thay đổi và ở mức 3,3 m, đến giữa tháng XI mực nước xuống dưới mức 3,0 m.

So sánh với đường quá trình mực nước TBNN ta thấy mực nước, năm nay ở hạ lưu sông Cửu long vào các tháng VI, VII, VIII luôn cao hơn TBNN :

tại Tân châu sông Tiên cao hơn từ 0,8 đến 1,0 m.

tại Châu đốc sông Hậu cao hơn từ 0,6 đến 0,8 m.

Từ đầu tháng IX tại Tân châu và cuối tháng IX tại Châu đốc mực nước xuống thấp hơn TBNN, vào trung tuần tháng X mực nước tại Tân châu xuống thấp hơn TBNN khoảng 0,8 m; tại Châu đốc thấp hơn 0,6 m; đến cuối tháng X mực nước tại Tân châu Châu đốc chỉ thấp hơn TBNN khoảng 0,2 m.

Từ giữa tháng XI mực nước tại Tân châu, Châu đốc xấp xỉ TBNN.

### Kết luận

Mùa mưa trên lưu vực sông Cửu long bắt đầu sớm và kết thúc muộn, lượng mưa tập trung vào đầu mùa, giữa mùa ít mưa.

Do vậy mùa lũ năm 1981 ở hạ lưu sông Cửu long đến sớm, cuối tháng VI đã có lũ cao. Đỉnh lũ năm nay tại Tân châu thuộc loại trung bình, lũ lớn xuất hiện vào cuối tháng VIII, sớm hơn bình thường một tháng rưỡi.

Cường suất nước lên trung bình của lũ năm nay tại Tân châu là 4 cm/ngày, so với bình quân 20 năm gần đây là 3 cm/ngày thì nước năm nay lên với cường suất lớn hơn bình thường.

Đầu tháng X mực nước tại Tân châu xuống thấp hẳn, chỉ cao hơn năm 1977 là năm có mực nước thấp nhất vào thời kỳ này trong 24 năm gần đây.

Sang tháng XI mực nước tại Tân châu, Châu đốc tiếp tục xuống và xấp xỉ TBNN.

Tóm lại do lũ lụt xảy ra sớm và giữa mùa hạn kéo dài nên mùa mưa lũ năm nay nhìn chung là bất lợi đối với sản xuất nông nghiệp ở đồng bằng sông Cửu long./.